

Udviklingsplan

for

Specialområde Socialpsykiatri Voksne

2016

Specialområde Socialpsykiatri Voksne

Them

Administrationen

Pilevej 2, Salten

DK-8653 Them

Tel. +45 7847 7080

svo@ps.rm.dk

www.svo.rm.dk

Fakta om Specialområde Socialpsykiatri Voksne

Specialområde Socialpsykiatri Voksne blev etableret d. 1. januar 2013 i forbindelse med en organisatorisk omlægning af socialområdet i Region Midtjylland. De seks socialpsykiatriske bosteder Blåkærgård, Gårdhaven, Pilebakken, Sct. Mikkel, Sønderparken og Tangkær blev fusioneret til Specialområde Socialpsykiatri Voksne, som er Region Midtjyllands samlede sociale tilbud til voksne som har komplekse psykiske sygdomme og på baggrund deraf har brug for psykosocial rehabilitering i hverdagen.

Specialområde Socialpsykiatri Voksne omfatter syv afdelinger, som er placeret i hhv. Viborg (Gårdhaven, Blåkærgård og Sct. Mikkel), Ørsted (Tangkær – to afdelinger), Salten v. Silkeborg (Pilebakken) og Hornsyld (Sønderparken). Der ydes tilbud til fire hovedmålgrupper:

- Ældre borgere (50+) med psykiske sygdomme eller demens
- Yngre borgere med kompleksitet
- Borgere med komplekse psykiske sygdomme og afhængighed
- Borgere med Huntingtons sygdom

Der henvises i øvrigt til hjemmesiden: [http://www.Specialområde Socialpsykiatri Voksne.rm.dk/forside](http://www.Specialområde_Socialpsykiatri_Voksne.rm.dk/forside)

Specialområde Socialpsykiatri Voksne råder over 166 rammeaftale døgnpladser. Fordeling på pladstyper og afdelinger ses af skemaet herunder. Der er i samarbejde med Socialtilsyn Nord skabt mulighed for at Specialområde Socialpsykiatri Voksne ud over de rammeaftalte pladser i mindre omfang og med kort varsel kan imødekomme kommunernes behov for fleksibilitet.

Afdeling	Antal pladser
Blåkærgård	
§ 107	5
§ 108	15
Gårdhaven	
§ 107	19
§ 108	4

Pilebakken	
§ 107	4
§ 108	22
Sct. Mikkel	
§ 107	1
ABL	20
Sønderparken	
§ 107	10
§ 108	22
Tangkær Socialpsykiatri	
§ 107	7
§ 108	21
Tangkær Huntingtons Sygdom	
§ 108	16
I alt	166

Belægning 2014

Specialområde Socialpsykiatri Voksne havde i 2014 samlet set en belægningsprocent på over 99. Det gennemsnitlige forbrug af pladser hen over året ses af tabellen herunder.

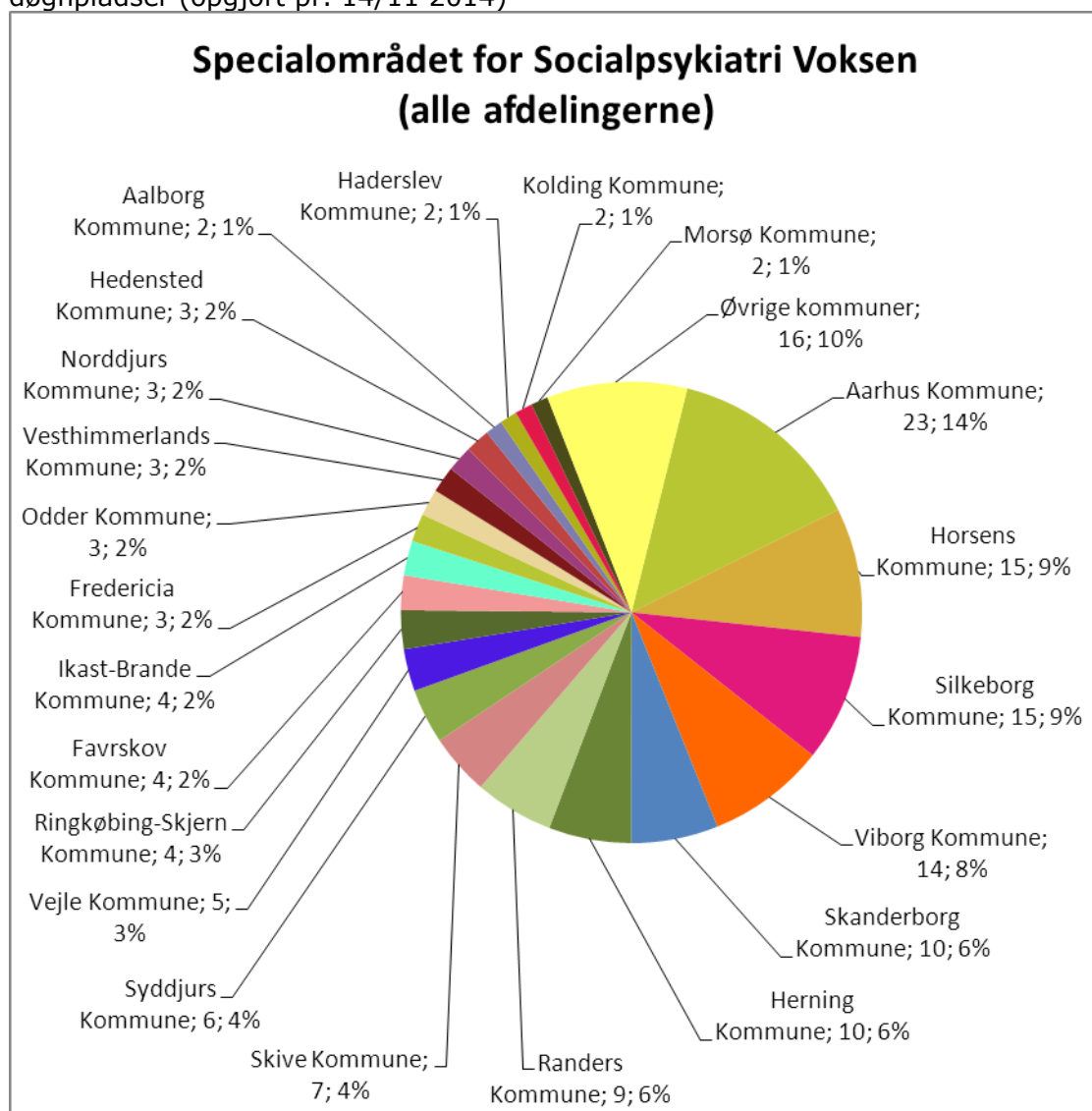
Afdeling	Antal normerede pladser	Forbrug af pladser
Blåkærgård	20	19,33
Gårdhaven	23	24,08
Pilebakken	26	27,86
Sct. Mikkel	21	20,89
Sønderparken	32	32,36
Tangkær Socialpsykiatri	28	26,02
Tangkær Huntingtons Sygdom	16	14,30
I alt	166	164,84

Som det fremgår af tabellen var forbruget af pladser i Specialområde Socialpsykiatri Voksne i 2014 ca. 165 døgnpladser. Specialområde Socialpsykiatri Voksne samarbejder med 38 kommuner. De største samarbejdspartnere er Aarhus, Horsens, Silkeborg og Viborg Kommuner.

Den samlede omsætning i Specialområde Socialpsykiatri Voksne udgjorde ca. 136 mio. kr. i 2014.

Den forventede omsætning for 2015 er 140 millioner kr.

Figur 1. Fordeling af Specialområde Socialpsykiatri Voksnes køberkommuner ift. døgnpladser (opgjort pr. 14/11 2014)

Beskrivelse af udviklingen i 2014 og 1. halvår 2015

Efterspørgsel

For hovedmålgruppen ældre borgere med psykiske sygdomme eller demens har Specialområde Socialpsykiatri Voksne i perioden oplevet en stabil høj efterspørgsel.

Ift. yngre borgere med kompleksitet opleves en stigende efterspørgsel, særligt hvad angår udredning og rehabilitering.

Der har i perioden været en varierende efterspørgsel på ydelser til borgere med komplekse psykiske sygdomme og afhængighed.

Vedr. borgere med Huntingtons sygdom oplevede Specialområde Socialpsykiatri Voksne, at efterspørgsel på pladser til denne målgruppe stagnerede i 2013. Herefter har efterspørgslen været svagt stigende.

Udviklingen i målgrupper

Overordnet oplever Specialområde Socialpsykiatri Voksne, at kompleksiteten af de problemstillinger, der knytter sig til nyindskrevne borgere, er højere i dag end for blot fem år siden. Forekomsten af dobbeltdiagnose, trippeldiagnose, dom til behandling og misbrugs- / afhængighedsproblematik er stigende. Tilsvarende opleves, at der indskrives færre borgere med svær psykisk sygdom med stabile forløb.

Den øgede kompleksitet stiller øgede krav til koordinering med samarbejdspartner, forebyggende tiltag ift. medarbejdernes sikkerhed og kompetenceudvikling af medarbejdergruppen.

I den ældre målgruppe modtages flere og flere borgere med frontallapsskade.

Der anes en tendens ift. den yngre målgruppe i retning af, at flere og flere af de nyindskrevne borgere har et uafklaret forsørgelsesgrundlag.

På Sønderparken er der i 2014 udviklet et særligt tilbud - Et Liv til Forskel - til unge personer med svær spiseforstyrrelse. Der ydes en systematiseret og struktureret indsats under overskriften 'Spiseforstyrrelse med comorbiditet'. Der opleves stor landsdækkende interesse for tilbuddet.

Tilpasning af kapacitet

Der har de seneste år ikke været justeringer i antallet af rammeaftalte pladser i specialområdet. I 2014 indviedes dog 10 nye boliger på Sønderparken. Dette skal ses i sammenhæng med, at det i rammeaftalen for 2010 blev aftalt at oprette 10 ekstra døgnpladser. Sønderparken har fra 2010 tilbudt de ekstra pladser i form af otte midlertidige pavillonlejligheder. De 10 nye boliger afløser disse pavilloner, som er blevet nedtaget. Med det nye byggeri er pladserne således gjort permanente, og samtidig er der udvidet til de 10 aftalte pladser.

VISO-aktivitet

Specialområde Socialpsykiatri Voksne har aftale med VISO ift. borgere med Huntingtons Sygdom. Da der på landsplan er vigende efterspørgsel på VISO-ydelser til denne målgruppe, ønsker Socialstyrelsen at indskrænke antallet af leverandører. Således ophører Specialområde Socialpsykiatri Voksne med udgangen af september 2015 med at være leverandør. Der er i 2014 solgt VISO-ydelser for kr. 55.000.

Kompetenceudvikling

Som beskrevet ovenfor, har Specialområde Socialpsykiatri Voksne de senere år oplevet, at de nyindskrevne borgere kommer med tiltagende komplekse problemstillinger. For at kunne imødekomme denne udvikling i målgruppen, har Specialområde Socialpsykiatri Voksne iværksat kompetenceudvikling af medarbejdergruppen.

Følgende kompetenceudvikling er iværksat, gennemført og afsluttet i perioden 1. januar 2013 til 30. juni 2015:

- Motiverende samtale
- Mestring i netværksarbejde med udgangspunkt i Åben Dialog-tilgangen

- Grundkursus i øreakupunktur, NADA (National Acupuncture Detoxification Association)
- NADA udvidet/ søvn og angst
- Neuropædagogisk grunduddannelse
- Konflikt håndtering i pædagogisk arbejde (grundkursus)
- Internt opfølgingskursus i konflikt håndtering v. egne instruktører
- Komplexitetshåndtering
- Kompetenceudvikling på Sct. Mikkel der m. bl.a. undervisning, etablering af teams, ekstra supervision, refleksion, teambuilding

De seneste år har Specialområde Socialpsykiatri Voksne gennem deltagelse i projektet *Sundere Liv i Socialpsykiatrien* haft øget fokus på borgernes sundhedstilstand. Som en del af projektet har der fundet følgende kompetenceudvikling sted i 2013 – 14:

- Udvikling af sundhedspædagogiske kompetencer
- Livsstilsvejlederkursus

Fokus og mål for udviklingen i 2016

Med udgangspunkt i Region Midtjyllands Social Strategi arbejder Specialområde Socialpsykiatri Voksne med at planlægge det strategiske udviklingsarbejde for 2015 og 2016. I tråd med dagsordenen for den overordnede Social Strategi er Specialområde Socialpsykiatri Voksne optaget af at vidensbasere det socialfaglige arbejde yderligere med henblik på at opsamle og omsætte viden til mere effektive sociale ydelser. Hovedvisionen er udtrykt på følgende vis: *Nødvendig viden – målrettet indsats – bedre liv – til flere*. Hvert af disse områder har en række konkrete indsatsområder, som til sammen udgør grundlaget for det videre arbejde med specialområdets udvikling.

Forventet efterspørgsel

Det forventes, at udviklingen ift. kompleksitet i borgernes problemstillinger fortsætter de kommende år med de udfordringer, dette afstedkommer ift. relationel koordinering.

Indmeldte ønskede kapacitetsjusteringer

Specialområde Socialpsykiatri Voksne har ikke indmeldt ønsker ift. kapacitetsjustering.

Nye aktiviteter

Specialområde Socialpsykiatri Voksne har i 2014 igangsat et samarbejde med Aalborg Universitet vedr. anvendte metoder ift. Specialområde Socialpsykiatri Voksnes ældregruppe. Dette forventes at munde ud i en tydeligere specialisering ift. ældregruppens mindre delmålgrupper.

Som nævnt ovenfor har Specialområde Socialpsykiatri Voksne udviklet et særligt tilbud til unge med svære spiseforstyrrelser. Tilbuddet er stadig under etablering, herunder dimensionering.

Specialområde Socialpsykiatri Voksne har påbegyndt udviklingen af et analyse- og planlægningsredskab for den faglige indsats til målgruppen borgere med frontallapsdemens.

Påtænkte kompetenceudviklingsaktiviteter

I løbet af 2015 startes arbejdet med at systematisere den strategiske kompetenceudvikling, således at alle indsatsområder adresseres i relation til Specialområde Socialpsykiatri Voksnes kerneopgave. Dermed struktureres det strategiske fundament med henblik på at leve op til specialområdetets virksomhedsplan, herunder udføre kerneopgaven mest hensigtsmæssigt.

Vedligeholdelse af konflikthåndteringskompetencer er indarbejdet i Specialområde Socialpsykiatri Voksnes kompetence-udviklingsplan.

På nuværende tidspunkt er der desuden planlagt følgende aktiviteter (2. halvår 2015 samt 2016):

- Motiverende samtale
- Mestring i netværksarbejde med udgangspunkt i Åben Dialog-tilgange

Udviklingsplan

for

Specialområde Autisme

2016

Baggrund og fakta om Specialområde Autisme

Specialområde Autisme er opstået som en fusion mellem de regionale autismetilbud, Hinnerup Kollegiet, Bæketoften og Gudenåkollegiet. Specialområdet er i dag blandt de største specialområder under Social og Psykiatri i Region Midtjylland og har afdelinger i Hinnerup, Hedensted, Horsens, Tørring, Silkeborg, Viborg, Skals, Thorning og Randers.

Specialområde Autismes målgruppe er voksne borgere med Autisme Spektrum Forstyrrelser, som ofte har yderligere udfordringer i form af andre psykiatriske diagnoser mv. Det er kendetegnende for borgere med disse forstyrrelser, at de har begrænsning af evnen til socialt samspil og kommunikation samt begrænsning af adfærd, fantasi og interesserer. Samtidig er der store individuelle forskelle, idet intellektuelle og følelsesmæssige færdigheder er meget forskellige, hvorfor behovet for støtte spænder vidt.

Med sine ca. 190 døgnpladser og ca. 200 dagtilbudspladser fordelt på 25 afdelinger danner Specialområde Autisme rammen om en bred og højt specialiseret vifte af tilbud til voksne med autisme. Tilbud, som dækker beskyttet beskæftigelse, aktivitet og samvær (§§ 103-104), bostøtte (§§ 83-87) og midlertidige samt længerevarende botilbud (§§ 107-108).

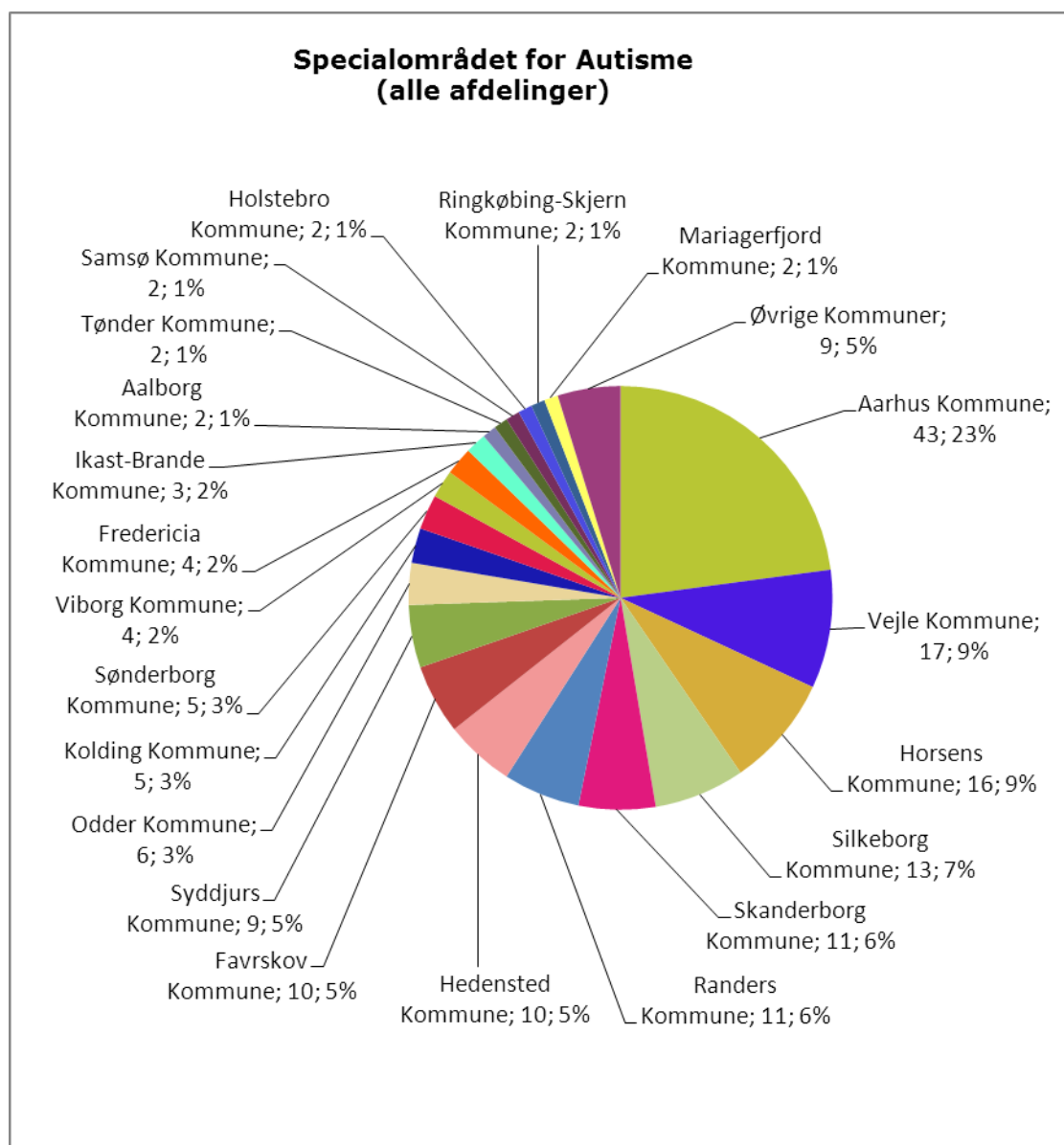
Specialområde Autisme driver ligeledes undervisnings- og konsulentenheden, Autismefokus. Autismefokus tilbyder undervisning og rådgivning til specialområdets medarbejdere, til kommuner, regioner og andre med det formål at udbrede viden og derved kvalificere indsatsen overfor mennesker med autisme.

Specialområde Autisme samarbejder med et stort antal køberkommuner. En stor del af kommunerne i Region Midtjylland er aftagere af pladser i Specialområde Autisme, hvoraf Aarhus Kommune er specialområdets største køber. Derudover samarbejder Specialområde Autisme med flere kommuner udenfor Region Midtjylland.

Figur 1 viser fordelingen af specialområdets køberkommuner ift. døgnpladser.

Omsætningen i Specialområde Autisme er på baggrund af normeringen for 2015 budgetteret til ca. 165 mio. kr.

Figur 1. Fordeling af Specialområde Autismes køberkommuner ift. Døgnpladser (opgjort pr. 25/11 2014)

De seneste års udvikling i Specialområde Autisme

Specialområde Autisme er i vækst og har i de seneste år oplevet stigende efterspørgsel efter flere og stadig mere specialiserede tilbud til voksne med autisme. Specialområdet befinder sig således i en stærk organisatorisk såvel faglig udvikling rettet mod løbende tilpasning til den stigende efterspørgsel og imødekommelse af mere individualiserede tilbud indenfor målgruppen.

Tilgangen af flere og mere støttekrævende borgere i Specialområde Autisme har over de seneste år ført til etableringen af en række nye afdelinger, der henvender sig til hver sin specifikke målgruppe indenfor autismspektret. Der er på denne baggrund et løbende fokus på at tilpasse organisationen til efterspørgslen både med hensyn til kapacitet og kvalitet.

Aktuelt opleves der stor efterspørgsel på tilbud om plads hos Specialområde Autisme.

Sideløbende med den organisatoriske udvikling arbejdes der på at sikre specialområdets ansatte et højt fagligt niveau og et fælles grundlag gennem løbende kompetenceudvikling. Således underviser Autismefokus alle specialområdets medarbejdere i viden om Autisme Spektrum Forstyrrelser. Dette foregår ved obligatorisk deltagelse i "Autismepiloten", som er en basisuddannelse til fagpersoner, der arbejder med voksne med autisme.

Ved siden af arbejdet med at undervise specialområdets medarbejdere og dermed kvalificere den autismefaglige indsats i områdets afdelinger, udbyder Autismefokus sin konsulentvirksomhed via VISO. I både 2013 og 2014 har VISO-aktiviteten beløbet sig til ca. 1,4 mio. kr.

Fokus og mål for udviklingen i 2016

I Specialområde Autisme er kerneopgaven at tilbyde og videreudvikle de mest optimale rammer for trivsel, udvikling og forandring til voksne med autisme. Som led heri er det en ambition at fastholde og videreudvikle et stærkt fagligt niveau, at kunne prioritere både bredde og specialisering og derigennem at være en attraktiv samarbejdspartner for kommunerne.

For at nå denne målsætning i en tid præget af stigende og mere kompleks efterspørgsel har Specialområde Autisme igangsat en række udviklingstiltag for indeværende og næste år:

Social Strategi

Med udgangspunkt i Region Midtjyllands Social Strategi arbejder Specialområde Autisme med at planlægge det strategiske udviklingsarbejde for 2015 og 2016. I tråd med dagsordenen for den overordnede Social Strategi er Specialområde Autisme optaget af at videnbasere det socialfaglige arbejde yderligere med henblik på at opsamle og omsætte viden til mere effektive sociale ydelser. Hovedvisionen er udtrykt på følgende vis: Nødvendig viden – målrettet indsats – bedre liv – til flere. Hvert af disse områder har en række konkrete indsatsområder, som til sammen udgør grundlaget for det videre arbejde med specialområdets udvikling.

I løbet af 2015 startes arbejdet med at systematisere den strategiske udviklingsindsats, således at alle indsatsområder adresseres i relation til Specialområde Autismes kerneopgave. Dermed struktureres specialområdets strategiske fundament med henblik på at kunne nå ambitionerne og udføre kerneopgaven mest hensigtsmæssigt.

Fleksible og mobile boliger

Som en konsekvens af den stigende efterspørgsel efter mere specialiserede tilbud, har Specialområde Autisme sideløbende med den skærpede faglige indsats, iværksat "Projekt fleksible, mobile boliger". Formålet med dette projekt er at udvikle et alternativ til boligerne i specialområdets eksisterende afdelinger. Et alternativ hvor fleksibilitet og mobilitet er nøgleord. Det er dermed sigtet, at de fleksible, mobile boliger med kort varsel skal kunne sættes i drift og tilsvarende kunne flyttes til en anden afdeling med et minimum af udgifter til følge.

Arbejdet med at udvikle et nyt boligkoncept som supplement til specialområdets eksisterende boliger skal ses i lyset af det overordnede arbejde med at tilpasse organisationen til den oplevede efterspørgsel. Det vil sige, at de fleksible, mobile boliger udover at forbedre specialområdets responstid overfor kommunerne også skaber mere optimal kapacitetsudnyttelse og dermed bidrager med omkostningseffektivisering.

Rekruttering og kompetenceudvikling

En afgørende forudsætning for at specialområdet kan nå sine ambitioner og faglige bestræbelser er, at der kan rekrutteres og fastholdes dygtige medarbejdere. Et styrket fokus herpå skal sikre, at specialområdet også fremadrettet har en højt kvalificeret arbejdsstyrke, og at Specialområde Autisme positionerer sig som en attraktiv arbejdsplads. For at give denne indsats fælles retning har specialområdet igangsat en udviklingsproces, som har til hensigt at formalisere og strømline rekrutterings- og medarbejderudviklingsindsatsen på tværs af hele specialområdet.

Hele indsatsen på dette område er i sin begyndelsesfase, og fortsætter i hele 2016.

Resultat- og effektmåling

I Specialområde Autisme ønskes forståelsen af forholdet mellem indsats og effekt styrket. Dermed bliver det tydeligere, hvorvidt indsatsen overfor den enkelte borger medfører de tilsigtede resultater. Ved at kunne dokumentere denne sammenhæng skabes grundlag for en målrettet indsats overfor den enkelte borger og bedre forudsætninger for faglig læring og kvalitetsudvikling på afdelingerne og i specialområdet som helhed.

Projektet er opstået som en del af specialområdets samarbejde med Horsens Kommune om et nyopført autismetilbud i Horsens. Her anvendes "Horsens-modellen" som primær inspirationskilde til udviklingen af specialområdets eget resultat- og effektmålingssystem. I første omgang indføres resultat- og effektmåling i tilbuddet i Horsens, og på baggrund af erfaringerne herfra indføres systemet i specialområdets øvrige afdelinger.

Fasemodellen

I medfør af kerneopgaven er det tillige målsætningen at tilbyde rammer, hvor unge mennesker med autisme udvikler kompetencer og selvstændighed, således at de på sigt kan flytte i egen bolig med kommunal støtte. Initiativet til fasemodellen udspringer af en større bevidsthed om de vanskeligheder, unge med autisme møder ved overgangen fra ungdoms- til voksenlivet, herunder også de strukturelle udfordringer, der er forbundet med overgange i den offentlige sektor. Målet er, at den unge aldrig skal opleve, at skulle "starte forfra" eller blive sat i en venteposition i forbindelse med overgange.

Fasemodellen tilbyder en specialiseret og udviklingsorienteret helhedsindsats, der tager udgangspunkt i den enkelte borgers forudsætninger, drømme og motivation. Det er sigtet, at den sociale indsats overfor den enkelte borger bliver mindre indgribende i takt med borgerens stigende kompetencer og selvstændighed. Med fasemodellen er det dermed håbet, at en tidlig og specialiseret indsats kan sikre, at færre unge med autisme ender udenfor samfundet.

Fasemodellen er et projekt under udvikling, som indføres på afdelingen for unge med autisme i Horsens.

Systematisk pårørendeinddragelse

I Specialområde Autisme spiller de pårørende en stor og central rolle i mange borgers liv. Tilsvarende er det specialområdets oplevelse, at de pårørende i stor udstrækning er deltagende og engagerede. Specialområdet anser derfor de pårørende som værdifulde samarbejdspartnere i arbejdet med kerneopgaven om at tilbyde og udvikle de mest optimale rammer for trivsel, udvikling og forandring til voksne med autisme.

Der er derfor fokus på at systematisere vores pårørendeinddragelse, således at de pårørende inddrages aktivt og på et tidligt tidspunkt. Det er dermed målet, at specialområdet skal drage større nytte af de pårørendes oplevelser og erfaringer med specialområdets tilbud til gavn for de enkelte borgere. Første skridt i arbejdet mod mere systematisk pårørendeinddragelse tages med udarbejdelsen af en pårørendepolitik for specialområdet og nedsættelsen af et fælles pårørenderåd for hele Specialområde Autisme. Disse tiltag påbegyndes i foråret 2015 og fortsætter den videre proces med udvikling og implementering af en færdig model for systematisk pårørendeinddragelse ind i 2016.

Anvendelse af ny teknologi

I Specialområde Autisme er det et løbende mål, at finde nye og smartere måder at gøre tingene på for derigennem at forbedre den daglige indsats. Som naturlig følge heraf er der fokus på, hvordan nye teknologier kan hjælpe i det daglige arbejde.